

18.3.2011

Dnro 1595/4/09

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Mirja Tamminen

KÄSITTELYN VIIVÄSTYMINEN KUNNAN TIELAUTAKUNNASSA

1

KANTELU

Kantelija pyysi 5.5.2009 päivätyssä kirjeessään oikeusasiamiestä tutkimaan - - - kunnan tielautakunnan ja kunnan maanrakennusmestarin menettelyä yksityisistä teistä annetun lain 70 §:n mukaisen muutoksenhakuasian käsittelyssä.

Kantelija kertoi, että hän oli tehnyt 17.4.2008 tielautakunnalle valituksen - - - yksityistien tiekunnan 10.4.2008 pöytäkirjan 9 §:n kohdalla tekemästä päätöksestä. Kun kantelijan asiamies oli tiedustellut maaliskuussa 2009 asian käsittelyvaihetta, valitusta ei ollut löytynyt kunnan diaarista. Soitettuaan asiasta myös maanrakennusmestarille kantelijan asiamies oli saanut tietää, ettei asiassa ollut tehty mitään ja että vanhempiakin asioita oli käsittelemättä. Arviota päätöksen antamisajankohdasta ei ollut annettu.

Asiaa ei ollut ratkaistu kantelun tekemiseen mennessä. Kantelija pyysi oikeusasiamiehen toimenpiteitä asiansa ratkaisemiseksi.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Käsittelyaika

3.1.1

Tapahtumatietoja

Vaatimusten käsittely tielautakunnassa

Kantelija oli saattanut - - - kunnan teknisen lautakunnan tiejaoston (jäljempänä tielautakunta) käsiteltäväksi - - - yksityistien tiekunnan 10.4.2008 pidetyn kokouksen päätöksen, jolla oli hylätty hänen vaatimuksensa hänelle asetettujen tieyksiköiden poistamisesta kokonaan - - - yksityistien osalta. Vaatimusta ei ollut kirjattu kunnan diaariin, muttasi sitä koskevaan kirjelmään tehdyn merkinnän mukaan se oli saapunut kuntaan 21.4.2008.

Tielautakunta käsitteli kantelijan mainitun vaatimuksen sekä hänen - - - yksityistien tiekunnan 20.3.2009 pidetyn kokouksen päätöksestä tekemänsä vaatimuksen toimituksessaan 22.10.2009.--

-

- - -

Selvitykset käsittelyn viivästymisestä

Maanrakennusmestarin selvityksen mukaan - - - kunnassa oli toukokuussa 2009 vireillä kahdeksan asiaa, jotka odottivat kunnan tielautakuntana toimivan teknisen lautakunnan tiejaoston käsittelyä. Näistä yksi oli saapunut vuonna 2004, kaksi vuonna 2006, yksi vuonna 2007 ja neljä vuonna 2008. Asioista neljä oli saapunut kuntaan ennen kantelijan asiaa. Vuonna 2005 toimitusjaosto oli käsitellyt kaksi kiireellistä asiaa.

Maanrakennusmestari kertoi, että näiden asioiden käsittelemättömyyden syynä oli ollut hänelle kuuluneet muut työtehtävät ja niissä normaalivuosiin nähden vuosina 2006–2009 lisätyötä aiheuttaneet hankkeet, jotka ilmenivät hänen selvityksestään. Kunnan henkilöstön vähentämisestä ja työmäärästä johtuen hän oli joutunut vastualueellaan priorisoimaan tehtävien suoritusjärjestystä. Kunnan rakentamishankkeet, kunnan talousarviossa ja käyttösuunnitelmassa hänen vastualueelleen esitetyt tavoitteet ja niiden toteuttaminen olivat asettuneet töiden toteutusjärjestyksessä etusijalle. Tämän vuoksi toimitusten valmisteluun ei ollut järjestynyt aikaa.

Maanrakennusmestari kertoi, että hän oli julkituonut useaan kertaan palaverissa, teknisen lautakunnan kokouksissa ja teknisen alueen toimintakertomuksissa ristiriidan selvityksessä mainittujen ensisijaisten töiden ja toimitusjaoston käsittelyyn tulevien tehtävien käsittelyssä ja todennut käsittelemättömien hakemusten määrän. Maanrakennusmestari arvioi, että toimitusten käsittely tuli onnistumaan kolmessa viikossa, jos työnantaja järjestää toimitusten valmistelua ja pitoa varten vapautuksen muista töistä. Muussa tapauksessa hän arvioi toimitusten pitämisen onnistuvan lokakuun 2009 loppuun mennessä.

- - - kunnan tekninen lautakunta hyväksyi omana selvityksenään maanrakennusmestarin antaman selvityksen perusteluineen. Maanrakennusmestarin ja teknisen lautakunnan käsityksen mukaan vuosiksi 2009–2012 valittu teknisen lautakunnan toimitusjaosto ei ollut voinut mitenkään vaikuttaa mainittujen toimitushakemusten käsittelyyn.

Toimenpiteet tielautakunnan käsittelyä odottaneiden asioiden käsittelemiseksi

- - - kunnan tekniseltä johtajalta ja teknisen lautakunnan toimitusjaostolta pyydettiin vielä selvitykset niistä toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty tai tultiin ryhtymään kesäkuussa 2009 vireillä olleiden toimitusjaoston käsittelyä odottaneiden asioiden käsittelemiseksi sekä toimitusjaoston käsiteltäväksi tulevien asioiden joutuisan käsittelyn turvaamiseksi.

Tekninen johtaja kertoi, että maanrakennusmestarin palattua kesälomalta elokuussa 2009 tälle oli annettu oikeus jättää muut työt vähemmälle ja näin parempi mahdollisuus keskittyä tielautakunnan toimitusten valmisteluun niin, että ne saataisiin pidetyiksi lokakuun 2009 loppuun mennessä. Toimitukset oli valmisteltu maanrakennusmestarin toimesta niin, että teknisen lautakunnan toimitusjaosto saattoi 16.9.2009 vahvistaa toimitukset pidettäväksi viikoilla 40, 41 ja 43 syys- ja lokakuussa 2009.

3.1.2

Oikeusohjeita

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen ratkaistavaksi. Perustuslain 22 §:n julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Yksityisistä teistä annetun lain (yksityistielaki) 52 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan tielautakunnan on päätettävä asioista, jotka tieosakkaat 70 §:n nojalla saattavat tielautakunnan ratkaistaviksi. Lain 70 §:n 1 momentin mukaan tieosakkaalla on oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi, jos hän katsoo, ettei tiekunnan kokouksen päätöstä ole tehty laillisessa järjestyksessä tai ettei se muutoin ole lain mukainen taikka että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

Yksityistielain 55 §:n mukaan muutosta tielautakunnan yksityistielain mukaan antamaan päätökseen haetaan maa- ja metsätalouden valittamalla.

3.1.3

Arviointi

Tielautakunta käsiteli kantelijan 21.4.2008 saapuneen vaatimuksen toimituksessaan 22.10.2009. Saadun selvityksen mukaan kantelijan ja muiden keväällä 2009 vireillä olleiden tielautakunnan toimituksissa käsiteltävien asioiden käsittelyn viivästyksen syyinä oli ollut toimitusasioita valmistelleen kunnan maanrakennusmestarin muut tehtävät. Maanrakennusmestarin vastuualueella oli ollut vuosina 2006–2009 vireillä myös hankkeita, jotka olivat aiheuttaneet hänelle lisätyötä normaalivuosiin nähden, ja hän oli joutunut priorisoimaan tehtäviä. Maanrakennusmestarin mukaan aikaa toimitusten valmisteluun ei ollut järjestynyt.

Kantelijan vuonna 2008 tekemän vaatimuksen käsittelyaika tielautakunnassa oli noin yksi vuosi kuusi kuukautta. Pidän sitä asian laatuun ja laajuuteen nähden kohtuuttoman pitkänä. Kunnan ilmoittamaa viivästyksen syytä ei mielestäni voida pitää hyväksyttävänä, sillä henkilöresursseihin liittyvillä seikoilla ei lähtökohtaisesti voida perustella poikkeamista perustuslain 21 §:n määräysten noudattamisesta. Myös tuolloin viranomaisen on voimavarojen kohdentamisella, työn organisoinnilla ja muilla keinoilla pyrittävä siihen, että asiat voidaan käsitellä kohtuullisessa ajassa.

Tielautakunnan päätettäväksi yksityistielain mukaan kuuluvat asiat käsitellään ja ratkaistaan tielautakunnan toimituksessa. Yksityistielain ei ole säännöstä tielautakunnan toimituksessa tapahtuvasta esittelystä ja yleisesti on katsottu, ettei päätöksenteko tapahdu esittelystä. Saatujen selvitysten mukaan maanrakennusmestari oli palaverissa, teknisen lautakunnan kokouksissa ja teknisen alueen toimintakertomuksissa tuonut esiin ristiriidan toimitusjaoston käsiteltäväksi tulevien asioiden ja muiden pakollisten tehtäviensä käsittelyssä. Mielestäni tuossa tilanteessa myös tielautakunnan olisi ollut mahdollista valmistella sisäisessä kokouksessaan kantelijan sen käsiteltäväksi yksityistielain 70 §:n nojalla saattamaa asiaa. Näin asia olisi mahdollisesti voitu käsitellä tapahtunutta nopeammin.

Tieosakkaan tai muun asianosaisen oikeusturvan kannalta on tärkeää, että hän saa yksityistielain 70 §:n mukaisesti tielautakunnan käsiteltäväksi saattamaansa asiaan ilman aiheetonta viivytystä valituskelpoisen päätöksen. Muutosta tielautakunnan toimituksessa tehtyyn päätökseen haetaan valittamalla maa- ja metsätalouden valittamalla. Maa- ja metsätalouden antamaan tuomioon saa hakea muutosta vain, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan. Myös asian kokonaiskäsittelyajan eri viranomaisissa tulisi olla kohtuullinen.

- - - kunnasta saadun tiedon mukaan tielautakunnan toimitukset oli voitu suorittaa 16.9.2009 vahvistetun suunnitelman mukaisesti. Vireillä oli 8.3.2011 yksi tielautakunnan toimitusasia.

3.2

Asiakirjan kirjaaminen

Kantelijan asiamiehen tiedustellessa - - - kunnasta maaliskuussa kantelijan vaatimuksen käsittelyvaihetta asiakirjaa ei ollut löytynyt kunnan diaarijärjestelmästä. Saadun selvityksen mukaan kantelijan vaatimusta ei ollut kirjattu diaariin, mutta kirjelmään oli merkitty asian valmistelijan toimesta sen saapumispäivä.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti. Asian asianmukaiseen käsittelyyn kuuluu olennaisena osana huolellinen asiakirjojen käsittely.

Asiassa oli kysymys yksityistielain 70 §:ssä tarkoitetusta kirjallisesta vaatimuksesta, joka on tehtävä tielautakunnalle 30 päivässä tiekunnan päätöksen tekemisestä. Totean, että sen todentamisessa, onko vaatimus tehty määräajassa, on tärkeää, että saapuneet asiakirjat kirjataan asianmukaisesti diaariin.

4

TOIMENPITEET

Saatan - - - kunnan teknisen lautakunnan tiejaoston, teknisen johtajan ja maanrakennusmestarin tietoon edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen yksityistielain 70 §:n nojalla tielautakunnan ratkaistavaksi saatetun asian käsittelyn aiheettomasta viivästymisestä. Samalla kiinnitän vastaisen varalle niiden huomiota mainitunlaisten asioiden käsittelyn joutuisuuteen.

Kiinnitän lisäksi maanrakennusmestarin huomiota tielautakunnalle yksityistielain 70 §:n nojalla tehtyjen vaatimusten asianmukaiseen kirjaamiseen.